Turun yliopisto
University of Turku

Kirjallinen asiantuntijalausunto
24.3.2017

Eduskunnan tulevaisuusvaliokunta
tuv@eduskunta.fi

Asia: VNS 1/2017 vp Valtioneuvoston selonteko kestävän kehityksen globaalista toimintaohjelmasta Agenda2030:sta Kestävän kehityksen Suomi – pitkäjänteisesti, johdonmukaisesti ja osallistavasti
https://www.eduskunta.fi/valtiopaivaasiakirjat/VNS+1/2017

Teema: Miten talous voi edistää kestävää kehitystä?

Haluan tuoda esille kolme näkökulmaa:

1. Me voimme lähestyä talouden ja teknologian roolia kestävään kehitykseen ainoastaan siten että ymmärrä riittävästi yhteiskuntien pitkän aikavälin dynaamista kehitystä. Se jaksottuu seuraavasti[1] :
    a. 1970-2010 ICT ja digitaalisen avaruuden kehitys
    b. 2010-2050 Resurssitehokkaiden älykkäiden teknologioiden kehitys
    c. 2050-2100 Bioteknologian ja luonnonmukaisen teknologian kehitys

Tämän kehityksen dynamiikan syvällinen ymmärtäminen luo puitteet sille, että voimme ymmärtää talouden roolin ja merkityksen edistäminen yhteiskuntapoliittisena ja strategisena toimintana.

2. Resurssitehokkuuden kasvattaminen vuosina 2010-2050 käsittää kaiken sellaisen toiminnan, jossa joko materiaalia, energiaa tai inhimillistä pääomaa käytetään eksponentiaalisesti tehokkaammin kuin tänään. Tarkemmin ottaen huomio on kiinnitettävä seuraaviin seikkoihin:
    a. Kiertotalouden teollisen toiminnan edistämiseen. Sitra on arvioinut kiertotalouden potentiaalin 3 miljardin arvoiseksi. Se ei kuitenkaan onnistu biomassoja kierrättämällä vaan tarvitaan teollisia investointeja, joissa otetaan mahdollisesti kymmenien miljardin arvoiset teollisen toiminnan (erityisesti kaivostoiminnan) sivuvirrat ja läjitteet otetaan hyötykäyttöön.
    b. Valtion tulee aktiivisesti satsata siihen, että saisimme tarvittavia pääomainvestointeja liikkeelle. Meillä on tarvittavaa teollista ja teknologista osaamista mutta aivan liian vähän sijoittajia jotka uskaltaisivat panostaa teollisen mittakaavan toimintaan. Siksi valtiota tarvitaan apuun.
    c. Olisi tehtävä aluksi konkreettinen kartoitus tällaisen toiminnan liiketoimintapotentiaalista. Sen pitäisi sisältää arvio teollisten läjitysten ja sivuvirtojen liiketoimintapotentiaalista. Kenneth Ekman (Critical Solutions Oy), on palkittu teknologiayrittäjä, joka on tehnyt alus-

[1] Wilenius Markku (2015): Tulevaisuuskirja. Otava. Wilenius Markku (2017): Patterns of the Future. World Scientific.

TULEVAISUUDEN TUTKIMUSKESKUS

Tulevaisuuden tutkimuskeskus
Turun kauppakorkeakoulu
20014 Turun yliopisto
Käyntiosoite: Rehtorinpellonkatu 3, Turku
Korkeavuorenkatu 25 A 2, 00130 Helsinki • Yliopistonkatu 58 D, 33100 Tampere
Puhelin 02 333 9530 • utu.fi/ffrc

tavan arvion, jonka mukaan metallipitoiset läjitteet Suomessa ovat ainakin 20 miljardin arvoisia. Selvityksen tulisi identifioida ne pullonkaulat, jotka vaikuttavat siihen miksi tätä potentiaalia ei hyödynnetä.

3. Bioteknologiaan ja luonnonmukaiseen teknologiaan panostaminen vuosien 2050-2100 buumia silmälläpitäen. Me tulemme hitaasti mutta varmasti siirtymään orgaanisiin biomassa/puukuitupohjaiseen materiaaleihin vuosisadan loppuun mennessä. Tätä silmälläpitäen
    a. Meidän tulisi jo nyt alkaa satsaamaan uusiin biokuituihin ja niiden mahdollisuuksiin korvata uusiutumattomiin raaka-aineisiin pohjautuvat materiaalit esimerkiksi rakentamisessa, pakkaamisessa ja esimerkiksi kulkuneuvojen materiaaleissa.. Metsäteollisuuden T&K investoinnit ovat olleet vaivaiset noin 100 miljoonaa viime vuosina, joka on mitätön summa 20 miljardin bisnekselle[2]. Tämä summa tulisi monikymmenkertaistaa tulevina vuosina ja valtiovalta voi omalla toiminnalla rohkaista ja edesauttaa tällaisen toteutumista.

Ilmastonmuutoksen vääjäämättömän etenemisen sekä luonnonvarojen yhä kasvavan tuhoutumisen ja näistä seuraavan inhimillisen haitan myötä kestävä kehitys tulee jo seuraavan 10 vuoden aikana nousemaan poliittisella agendalla kärkeen. Tähän Suomen tulisi määrätietoisesti valmistua.

Tämän vuoksi Tulevaisuusvaliokunnan tulisi olla etunenässä vaatimassa riittäviä panostuksia siihen, että kestävän kehityksen edistämisen taloudelliset hyödyt saataisiin täysimääräisesti poliittiselle agendalle.



Markku Wilenius
Professori, Unesco Chair,
Tulevaisuuden tutkimuskeskus, Turun yliopisto

Lisätietoja: markku.wilenius@utu.fi p. 050-5929121

[2] https://ek.fi/wp-content/uploads/Investointitiedustelu_kesakuu2016.pdf